

หัวข้อวิจัย      กระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาพื้นที่ตำบลมะเกลือใหม่  
อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมาอย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม  
ผู้วิจัย            ชัดตริย์ รัชะสวัสดิ์ และเอกรัตน์ เอกศาสตร์  
หน่วยงาน          มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา  
ปีที่ทำการวิจัยเสร็จเรียบร้อย      พ.ศ. 2558

## บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อสร้างกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วมกับภาคีในพื้นที่ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการในพื้นที่ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ผู้ปกครองท้องที่ ผู้บริหารท้องถิ่น และสภาท้องถิ่น จำนวน 36 คน ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งข้อมูลปฐมภูมิจากการลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม การจัดเวทีประชุมกลุ่ม การจัดทำแบบประเมิน และการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลทุติยภูมิจากข้อมูลเอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา พบว่า ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่โดยภาพรวมมีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x}=3.79$  และ  $S.D.=0.95$ ) แบ่งเป็นทรัพยากรดิน มีศักยภาพในระดับมาก ( $\bar{x}=3.81$  และ  $S.D.=0.94$ ) ทรัพยากรน้ำ มีศักยภาพในระดับมาก ( $\bar{x}=3.85$  และ  $S.D.=0.93$ ) และทรัพยากรป่าไม้ มีศักยภาพในระดับมาก ( $\bar{x}=3.72$  และ  $S.D.=0.99$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้งในส่วนด้านลักษณะของปัจจัยการผลิต ด้านกระบวนการจัดการ และด้านการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ พบว่าทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ มีศักยภาพอยู่ในระดับมากเช่นกัน ในส่วนของกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วมกับภาคีในพื้นที่ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา นั้น พบว่า มีขั้นตอนในการดำเนินงาน จำนวน 8 ขั้นตอน คือการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ การจัดเวทีประชุม การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นำชุมชน การจัดหาเอกสารเผยแพร่ การเผยแพร่แผนที่ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดทำกลยุทธ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการติดตามความก้าวหน้าการนำกลยุทธ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ประโยชน์

Title            The Natural Resources Management Processes to Sustainably Develop  
                    Makluea Mai, Sung Noen, Nakhon Ratchasima Province by Participatory Process  
Resrachers     Chacuttrai Rayasawath and Ekarat Ekasart  
Institute       Nakhon Ratchasima Rajabhat University  
Year            2015

---

### Abstract

The research had been conducted to explore the natural resources' potentials in the area of Makluea Mai, Sung Noen, Nakhon Ratchasima Province and to establish the natural resources management processes by using participatory processes coordinating with parties or participants in Makluea Mai, Sung Noen, Nakhon Ratchasima Province. The sample group included Makluea Mai authorized community leaders i.e. Provincial Administration Officers, Local Administration Officers and local councils. In terms of data collection, both primary and secondary data were gathered. The primary data was saved up from the survey field practices, conferences, evaluation forms and in-depth interviews while the secondary was obtained from the relevant documents obtained from concerning organizations. Qualitative and quantitative analysis were employed in this research.

The study showed that, in general, natural resources were potentially available at high level ( $\bar{x} = 3.79$  and S.D. = 0.95): in each item, soil resources were reported at high level ( $\bar{x} = 3.81$  and S.D. = 0.94), water resources were reported at high level ( $\bar{x} = 3.85$  and S.D. = 0.93) and forest resources were also reported at high level ( $\bar{x} = 3.72$  and S.D. = 0.99). When considering the issues related to factors of production, management processes and the utilization of the products, it showed that natural resources; soil, water and forest resources were potentially reported at high level. In terms of natural resources management processes to develop Makluea Mai, Sung Noen, Nakhon ratchasima Province by participatory process, it was revealed that there were altogether 8 phases including; the survey of natural resources in particular area, the conferences setting, the body of knowledge delivering, the knowledge sharing among community leaders, the brochure distribution, the natural resources map distribution, the forming of natural resources management strategies and the following up processes related to management strategies implementation